

Descobrim Ricard Viñes, el pianista de Lleida.

Situació d'aprenentatge.

Curs (nivell educatiu):

Cicle Inicial d'Educació Primària (1r–2n)

Àrea / àmbit:

Educació artística – Música

Amb connexions amb llengua catalana i coneixement del medi.

Durada total:

5 sessions de 45 minuts.

1. DESCRIPCIÓ

L'alumnat coneixerà la figura del músic lleidatà Ricard Viñes, un pianista molt reconegut internacionalment. A partir de la seva història, es proposa descobrir com la música pot transmetre emocions, explicar històries i connectar-nos amb la nostra cultura.

Context:

A l'escola volem conèixer persones rellevants de la nostra ciutat i descobrir com la seva passió per la música els va portar a viatjar pel món.

Repte:

Com podem fer que tothom a l'escola conegui qui va ser Ricard Viñes i el seu amor per la música?

2. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES

Àrea	Competències específiques
Educació artística (música)	1. Escoltar, comprendre i valorar músiques de diferents estils i èpoques. 2. Expressar-se musicalment amb la veu, el cos i instruments. 3. Participar activament en activitats musicals col·lectives.
Llengua catalana	1. Comprendre i expressar missatges orals sobre fets culturals.
Coneixement del medi	1. Identificar elements del patrimoni cultural proper.

3. COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència transversal	Competències específiques
Competència ciutadana	Reconèixer i valorar figures culturals de l'entorn.
Competència personal, social i d'aprendre a aprendre	Mostrar curiositat i interès pel coneixement musical.
Competència digital	Utilitzar recursos audiovisuals per escoltar i visualitzar interpretacions musicals.

4. OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge

1. Conèixer la figura de Ricard Viñes i la seva importància musical.
2. Escoltar fragments musicals i identificar emocions i imatges associades.
3. Expressar-se corporalment, verbalment o plàsticament a partir de la música.
4. Col·laborar en una activitat col·lectiva per difondre el que han après.

Criteris d'avaluació

1. Identifica aspectes rellevants de la vida i obra de Ricard Viñes a partir de materials visuals i sonors.
2. Expressa emocions o idees generades per l'audició de peces musicals.
3. Participa activament i amb respecte en activitats d'expressió musical.
4. Comunica, de manera creativa, el resultat del projecte col·lectiu (mural, petit concert o presentació).

5. SABERS

Saber	Àrea
Biografies de músics i artistes rellevants.	Coneixement del medi / Música
Audició i reconeixement d'obres musicals.	Música
Expressió corporal i instrumental.	Música
Produccions artístiques col·lectives.	Educació artística
Ús responsable de recursos audiovisuals.	Competència digital

6. DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Metodologia: Aprenentatge per descobriment i expressió artística.

Estratègies: Converses guiades, escolta activa, treball cooperatiu, expressió corporal i plàstica.

Agrupaments: Gran grup (presentació), petit grup (expressió i producció), individual (reflexió i dibuix).

Materials:

- Conte *El piano que parlava amb el cor*.
- Àudios de l'entorn Ricard Viñes.
- Fulls, colors, pintures i/o ceres.
- Imatges de Ricard Viñes i d'altres personatges coneguts.
- Instruments *Orff*.
- Projector.

7. ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Activitat inicial – Què en sé?

Sessió 1. Coneixem a Ricard Viñes.

- Fem de detectius: Mostrem imatges de personatges coneguts i, finalment ensenyem la fotografia misteriosa de Ricard Viñes al costat d'un piano. Pregunta guia: *Qui devia ser aquest personatge?*
- Llegim el conte *El piano que parlava amb el cor*, sobre Ricard Viñes. Fem preguntes de comprensió oral sobre el conte: *Qui era? Quin instrument tocava? Què va fer?*
- Mostrar imatges d'ell i del piano mentre escoltem música seva o del seu entorn.
- Conversa guiada i respondre a la pregunta: "Què faríeu si poguéssiu tocar com Ricard Viñes?"

Desenvolupament – Què estic aprenent?

Sessió 2. Escoltem, dibuixem i deixem volar la imaginació.

- Escolta activa de fragments musicals i associació amb emocions o colors. Moviment corporal seguint la pulsació.
- Escoltem una peça per a piano de Ricard Viñes.

- Piquem un ritme d'un breu fragment de la peça i els alumnes han de dibuixar el ritme en un pentagrama.
- Demanem als alumnes que dibuixin lliurement què els fa sentir la música (colors, formes, personatges). Comparar els dibuixos i parlar de com una mateixa música pot inspirar coses diferents.

Sessió 3. Puzzle musical. Fem de Ricard Viñes (interpretem i posem).

- Fem un puzzle musical: Agrupem la classe per parelles o grups. Cada parella o grup inventen un motiu musical amb instruments *Orff* i/o amb el cos (bombo-pit, caixa-mans, plats-dits, peus, etc.).
- Interpretem els motius creats seguint la mateixa pulsació.
- Ordenem i interpretem en cadena els motius que han creat els nens seguint la mateixa pulsació.

Síntesi – Què he après de nou?

Sessió 4. Experiment musical.

- Els alumnes representen amb gestos i moviments què senten mentre sona la música.
- Per parelles o grups experimenten i trien algun moviment que han representat. Unint tots els moviments muntem una coreografia conjunta.
- Es pot enregistrar amb vídeo i després comentem les emocions que han experimentat.

Aplicació – Com sé que ho he après?

Sessió 5. Passatemps.

- Àudios de l'entorn Ricard Viñes.
- Apuntem i retenim les paraules escrites en negreta.
- Resolem l'exercici de sopa de lletres.

8. VECTORS D'APRENTATGE

1. **Aprentatge competencial:** connexió entre música, història i expressió artística.
2. **Perspectiva de gènere:** valoració d'artistes homes i dones del context local.
3. **Universalitat del currículum:** activitats adaptades a diferents ritmes i canals d'expressió.
4. **Qualitat lingüística:** ús adequat del català oral en converses i presentacions.
5. **Benestar emocional:** escolta activa com a experiència relaxant i expressiva.
6. **Ciutadania democràtica i consciència global:** respecte i valoració del patrimoni cultural comú.

9. MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

- Materials visuals i auditius adaptats.
- Temps flexible per expressar-se.
- Diversitat d'activitats (oral, plàstica, corporal).

10. MESURES I SUPORTS ADDICIONALS / INTENSIVS

Alumne/a	Mesura i suport
Alumnes amb dificultats d'atenció	Fragments musicals més curts i activitats amb moviment.
Alumnes amb NEE	Ús de pictogrames, suport de l'educador/a, participació amb instruments senzills.

11. PRODUCTE FINAL

Petita actuació musical *El so i els colors de Ricard Viñes* mostrant el resultat final del *Puzle i l'experiment musical*.

12. AMPLIACIÓ DE MATERIALS DIDÀCTICS I DE CONSULTA.

- Web oficial de l'Any Ricard Viñes, del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya:

<https://cultura.gencat.cat/ca/temes/commemoracions/2025/anyricardvines/>

- Web oficial de l'Any Ricard Viñes, de l'Ajuntament de Lleida.

<https://cultura.paeria.cat/ca/any-vines-lleida>

- Intèrprets catalans històrics, de la Fundació Joan Manén. Hi trobareu una àmplia selecció de fotografies i 5 enregistraments històrics.

<https://www.interpretercatalanshistorics.com/cat/ver-Ricard-Viñes-77>

- Ricard Viñes: Enregistraments històrics, de l'editorial Tritó. Hi podreu escoltar el CD "Ricard Viñes al piano", amb interessants interpretacions del pianista i fins i tot podreu escoltar al propi Ricard Viñes parlant del seu amic Claude Debussy.

https://www.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kbzOVM1kjY3eRCkZHj7FGbjOV5kl9AxSY

- Reintèrprets 2025-Ricard Viñes, de l'Associació Catalana Intèrprets de Música Clàssica. 5 documentals, de durada breu (1 o 2 minuts), sobre la vida de Viñes.

https://www.youtube.com/playlist?list=PLkpLYYa30uwDfbst1bf79_yL-m3OfFAqB